

KOMISE EVROPSKÝCH SPOLEČENSTVÍ

V Bruselu dne 22.2.2008
KOM(2008) 108 v konečném znění

SDĚLENÍ KOMISE RADĚ A EVROPSKÉMU PARLAMENTU

O KONKURENCESCHOPNOSTI ODVĚTVÍ HUTNICTVÍ

Príspevek ke strategii EU pro růst a zaměstnanost

{SEK(2008)246}

Úvod

Odvětví hutnictví hrají významnou úlohu v hodnotovém řetězci mnoha evropských odvětví zpracovatelského průmyslu. Toto sdělení posuzuje konkurenceschopnost těchto odvětví a uvádí doporučení do budoucna. Navazuje na sdělení Komise z roku 2005 o průmyslové politice EU, které oznámilo několik odvětvových iniciativ, včetně sdělení o posouzení vlivu zásobování surovinami a energií na konkurenceschopnost evropského odvětví hutnictví¹, a rovněž bere v úvahu přezkum průmyslové politiky v polovině období z roku 2007².

Odvětví hutnictví jako ze své podstaty energeticky vysoce náročná odvětví jsou přímo ovlivňována politikami Společenství týkajícími se energetiky a změny klimatu. Evropská rada podtrhla v březnu 2007 „*velký význam energeticky náročných odvětví*“ a zdůraznila, že „*je třeba přijmout nákladově efektivní opatření ke zlepšení konkurenceschopnosti těchto evropských průmyslových odvětví i jejich dopadu na životní prostředí*.“ V této souvislosti uznává soubor opatření Komise ze dne 23. ledna 2008, která se týkají boje proti změně klimatu a obnovitelných energií, specifickou situaci energeticky náročných odvětví, jež jsou přímo vystavena celosvětové konkurenci.

Toto sdělení se zabývá klíčovými faktory, které ovlivňují výkonnost odvětví, a určuje, jak Komise, členské státy a samotné odvětví mohou přispět k zajištění a posílení konkurenceschopnosti odvětví v budoucnu a zároveň přispět k ambiciózním cílům týkajícím se snížení emisí skleníkových plynů do roku 2020.

Hlavní záležitosti, kterými se toto sdělení zabývá, berou v úvahu reakce na veřejnou konzultaci v září 2006, které předcházelo přijetí pracovního dokumentu útvarů Komise³, jež poskytuje podrobný obraz odvětví z hlediska statistiky a hlavních ekonomických trendů.

1. CHARAKTERISTIKA A VÝZVY ODVĚTVÍ HUTNICTVÍ

1.1. Hlavní strukturální rysy

Odvětví hutnictví⁴ jsou považována za základní průmyslová odvětví, jelikož výroba kovů je prvním důležitým předcházejícím krokem v řetězci přidané hodnoty mnoha odvětví vyrábějících investiční zboží (strojírenství, automobilový průmysl, stavba lodí, letecký a kosmický průmysl, stavebnictví) a spotřební zboží.

Zaujímají proto ústřední místo v průmyslové struktuře většiny rozvinutých ekonomik a v mnoha rychle rostoucích rozvíjejících se ekonomikách. Mezi hlavní charakteristiky odvětví hutnictví patří:

Kapitálová náročnost: jsou nutné rozsáhlé investice do technologií a vybavení, které mají velmi dlouhou dobu užití (obecně nejméně 20–30 let), proto investiční rozhodnutí potřebují podpůrný a předvídatelný regulační rámec.

¹ KOM(2005) 474 v konečném znění, příloha II.

² KOM(2007) 374 v konečném znění, 4.7.2007.

³ SEK(2006) 1069, 2.8.2006.

⁴ Železné a neželezné kovy podle definice v příloze, NACE kód 27, Eurostat.

Vysoká energetická náročnost: výrobní proces těchto odvětví vyžaduje velmi vysokou spotřebu energie. Náklady na energii obecně představují více než 10 % a mohou dosáhnout až 37 % (např. u hliníku a feroslitin) ve struktuře nákladů vyrobeného kovu.

Další údaje o výkonnosti odvětví hutnictví v EU a jejich podílu na globální ekonomice jsou uvedeny v příloze.

1.2. Důležitost surovin

Přístup k neenergetickým surovinám je zásadní záležitostí, jelikož výroba kovů v EU je silně závislá na dovozu rud a koncentrátů z třetích zemí. Mnohé kovové nerosty se těží v EU v relativně malých objemech ve srovnání se světovou produkcí, např. nikl (1,7 %), železná ruda (2 %), měď (5 %)⁵.

Závislost na surovinách z dovozu je snížena skutečností, že kovy jsou téměř úplně a trvale recyklovatelné. Využití recyklovaného šrotu se v posledních desetiletích významně zvýšilo a představuje dnes 40–60 % produkce kovu v EU.

Recyklace je mnohem méně energeticky náročná, např. sekundární tavení hliníku (při využití šrotu) spotřebuje pouze 5 % elektřiny ve srovnání s primárním tavením.

1.3. Místo v evropské ekonomice a důležitost pro ni

V roce 2005 vykázala odvětví hutnictví v EU-27 obrat přibližně 316 miliard EUR a zaměstnávala 1,1 milionu osob (což odpovídá 5 % a 3,3 % celkového zpracovatelského průmyslu EU)⁶.

Odvětví hutnictví je součástí komplexní ekonomické sítě, která zahrnuje nejenom předcházející odvětví, ale také velké segmenty zpracovatelského průmyslu EU, jako je automobilový průmysl a stavebnictví. Tuto síť charakterizují početné kritické vazby, které jsou mimo jiné založeny na kvalitativních požadavcích a inovaci, což vytváří hodnotový řetězec kovů.

Zeměpisná blízkost řetězce dodávek kovů a souvisejících odvětví a jejich vzájemné zájmy (technika, logistika, výzkum, inovace a zákaznické služby) je tradiční silnou stránkou průmyslové sítě EU. To vedlo k úzké spolupráci a vzájemné závislosti mezi konečnými uživateli, zejména v rozvoji a výrobě vysoce kvalitní oceli nebo neželezných kovů.

1.4. Struktura odvětví a malé a střední podniky

V důsledku velkých kapitálových požadavků na trhu zpravidla dominují velké společnosti, zejména v případě výrobků ze surového hliníku a válcované oceli.

Proces konsolidace a restrukturalizace evropských odvětví hutnictví je velmi pokročilý a je doprovázen zvýšenou integrací do světového trhu. Ocelářské společnosti se posunuly z počáteční národní základny k celoevropské základně a v nedávné době posílily svou globální povahu prostřednictvím akvizic mimo Evropu, nebo se samy staly předmětem akvizic mimoevropských společností.

⁵ SEK(2007) 771.

⁶ Příloha, tabulka 1.

První zpracovatelskou činností, kterou je připravit kovy pro použití v navazujících odvětvích, což je úzce spojeno s výrobou kovů, se však převážně zabývají malé a střední podniky.

1.5. Důsledky globalizace a nově se rozvíjejících ekonomik

Většina kovů a zejména neželezných kovů a jejich surovin jsou komodity, s nimiž se obchoduje na globálním trhu. Cena komodit je určována na základě globální nabídky a poptávky a jsou pro ni charakteristické velké cyklické pohyby.

Hospodářský rozvoj mnoha nově se rozvíjejících ekonomik přispívá ke zvýšení globální poptávky a cen za kovy a kovové výrobky a vede k nebývalému tlaku na dodávky a ceny surovin. V posledních letech se výroba oceli v Číně rychle zvyšovala s ročním nárůstem v průměru přes 20 %; v průběhu tří let se Čína změnila z čistého dovozce na světově největšího vývozců oceli a dnes je světově největším výrobcem oceli, hliníku, mědi, olova a zinku⁷.

Jedná se o odvětví poskytující klíčové produkty zpracovatelskému průmyslu a zároveň vysoce závislé na surovinách a energii a kvalifikované pracovní síle, proto by výkonnost tohoto odvětví měla být hodnocena v rámci udržitelného rozvoje.

1.6. Pilíř konkurenceschopnosti

Prostřednictvím neustále probíhající restrukturalizace/konsolidace, která má za cíl snížení nákladů a přechod k segmentům trhu s vyšší hodnotou, se odvětvím základních kovů daří udržovat vysoký stupeň konkurenceschopnosti.

Odvětví hutnictví v EU se vzdaluje od své tradiční pozice těžkého průmyslu s nízkou přidanou hodnotou (ukazatel přidané hodnoty na zaměstnance je vyšší než průměr ve zpracovatelském průmyslu).

Klíčovým motorem konkurenceschopnosti je inovace. Odráží se to ve významné změně ve skladbě sortimentu i ve vývoji nových technických aplikací, což je případ vzácných kovů. Podle ukazatele „Innovation Sector Index“ (inovační index odvětví)⁸ vykazuje odvětví průměrné hodnoty z hlediska celkové inovace, ve srovnání s jinými odvětvími průmyslu a služeb NACE.

Odvětví hutnictví v EU jsou vysoce závislá na ekonomických cyklech a nedávno posílila díky významnému zvýšení poptávky na světové úrovni. To zvýšilo ceny⁹ a vylepšilo celkovou finanční situaci mnoha společností v odvětví, ale zároveň to představuje výzvy pro ostatní odvětví zpracovatelského průmyslu, která používají kov.

Přes tento pozitivní vývoj existují určité důvody k obavám:

- EU-25 ztrácí svůj podíl na světové výrobě kovů (zejména u hliníku z 21 % v roce 1982 na 9 % v roce 2005 a u oceli z 25 % na 16 %). Do jisté míry je tento trend výsledkem rychle rostoucí výroby v nově se rozvíjejících ekonomikách.

⁷ Viz také příloha, tabulka 4.

⁸ PRO INNO Europe initiative – INNO Metrics measure: http://www.proinno-europe.eu/extranet/admin/uploaded_documents/EIS_2005_European_Sector_Innovation_Scoreboards.pdf

⁹ Viz příloha, obrázek 3.

- Podíl evropské spotřeby, který dodávali evropští producenti¹⁰, za poslední dvě desetiletí klesá, zejména u surové oceli a hliníku.
- Obrovská závislost odvětví hutnictví v EU na cenách energie a materiálech z dovozu.

Restrukturalizace ocelářského průmyslu EU v průběhu 80. a začátkem 90. let je názorným příkladem. Představovala snížení počtu zaměstnanců asi o dvě třetiny (ze 750 000 na méně než 250 000) a trvalá uzavření výrobních kapacit v objemu více než 60 milionů tun v EU-15¹¹. Tato restrukturalizace byla zásadní pro zlepšení produktivity práce, obnovení životaschopnosti evropského ocelářského odvětví a celkovou konkurenceschopnost.

Restrukturalizací ocelářského průmyslu byly zvláště tvrdě zasaženy transformační ekonomiky v nových členských státech. Nyní však lze pozorovat povzbudivé známky hospodářské konsolidace a zotavení. V důsledku schválených programů a plánů, které mají za cíl prokázat životaschopnost¹², se úroveň produktivity významně zvýšily a zastaralá zařízení byla uzavřena nebo modernizována, což mělo celkově pozitivní vliv na ochranu životního prostředí. Odhaduje se, že úroveň produktivity (tuny oceli na pracovníka) v českých a polských společnostech vzrostly v letech 2003 až 2006 o 30 %¹³.

1.7. Sociální pilíř

Kvalifikovaná a dostupná pracovní síla je významnou pozitivní stránkou odvětví hutnictví v EU¹⁴.

Pro toto odvětví je však čím dál těžší získat kvalifikované pracovníky. Poptávka po inženýrech v ocelářství vysoce převyšuje nabídku.

Technologická platforma pro ocel identifikovala tyto výzvy:

- stárnoucí pracovní síla v ocelářském odvětví i v souvisejících výzkumných a technických centrech,
- potřeba nových kompetencí včetně řídicích schopností a podnikavosti,
- lepší využití stávajících vzdělávacích struktur a klastrů mezi počátečním vzděláváním, výzkumem a vývojem a celoživotním učením,
- mobilita jak na úrovni řídicích pracovníků, tak na úrovni techniků.

Sociální dialog je tradičním nástrojem politiky v rámci ocelářství EU od vzniku Evropského společenství uhlí a oceli (ESUO) v roce 1952. V souvislosti se skončením platnosti Smlouvy o ESUO byl v roce 2006 oficiálně zřízen Evropský výbor pro sociální dialog v odvětví ocelářství. O podobné iniciativě se uvažuje v odvětví neželezných kovů na základě společného požadavku vyjádřeného zainteresovanými subjekty.

¹⁰ Poměr: výroba ve vztahu ke spotřebě.

¹¹ Prvovýroba oceli a válcování, jak jsou vymezeny ve Smlouvě o ESUO.

¹² Základní pravidla pro provádění tohoto restrukturalizačního procesu byla stanovena v evropských dohodách, 1993–1996.

¹³ Monitorovací zprávy o restrukturalizaci ocelářství v České republice a Polsku, ES.

¹⁴ Viz také příloha, obrázek 2.

1.8. Pilíř životního prostředí

Výrobní procesy v odvětvích hutnictví jsou obecně velmi náročné na energii a spolu s hornictvím mohou mít rovněž další účinky na životní prostředí (emise do ovzduší, vody a půdy a v případě hornictví požadavky na využívání krajiny).

Kovy však mohou mít významné výhody pro životní prostředí. Kovy lze trvale recyklovat, aniž by ztratily své základní vlastnosti, přičemž spotřeba energie je ve srovnání s prvovýrobou z rud mnohem nižší. Recyklace přispívá k menšímu používání primárních surovin a menšímu dopadu na životní prostředí z těžby kovů a přepravy rud.

Co se týče energetické účinnosti, přes stálý růst ve výrobě kovů v průběhu posledních 15 let konečná spotřeba energie v evropském odvětví základních kovů zůstává neměnná nebo dokonce klesá.

Co se týče emisí, bylo dosaženo významného snížení u některých hlavních látek znečišťujících ovzduší. Ačkoli výroba kovů vede k významným emisím CO₂, jejich podíl na emisích skleníkových plynů celkem v roce 2005 v EU-15 byl 5,7 %¹⁵. V letech 1990 až 2005 došlo ke snížení o 11 % v případě železa a oceli a o 2 % u neželezných kovů, a to i přes zvýšení o 5 % a 11 % v objemu výroby za stejné období.

Ve vztahu k ekologické účinnosti surovin se funkčnost zlepšila, přičemž množství materiálu používaného při výrobě kovů se snížilo např. u nápojových plechovek z oceli a hliníku¹⁶. Tyto trendy musí být neustále posilovány, aby se zlepšila celková ekologická účinnost, na což mají také vliv rostoucí objemy výroby.

2. INTEGROVANÝ PŘÍSTUP S CÍLEM POSÍLENÍ KONKURENCESCHOPNOSTI ODVĚTVÍ HUTNICTVÍ V EU

Integrovaný přístup by měl obsahovat tyto prvky:

- zajišťování dodávek energie za konkurenční ceny prostřednictvím dobře fungujících trhů s energií,
- vytváření takových podmínek, aby odvětví mohlo dosáhnout cílů Společenství v oblasti životního prostředí a přizpůsobit se požadavkům jeho ambiciózních cílů v oblasti boje proti změně klimatu,
- povzbuzování výzkumu a vývoje, inovace a vysoké kvalifikace,
- vytváření otevřených a konkurenceschopných globálních trhů a odstraňování narušení obchodu s kovy a surovinami.

¹⁵ Technická zpráva EHP č. 7/2007 – ne všechny emise CO₂ odvětví hutnictví jsou však uváděny v rámci kategorie CRF 2.C, jelikož vykazování údajů se může lišit podle jednotlivých členských států.

¹⁶ U ocelových plechovek byla v letech 1980 až 1998 váha snížena o 16 % a u hliníkových o 30 %.

2.1. Energetická politika

Konkurenceschopnost odvětví hutnictví v EU je ovlivňována rychlým růstem cen plynu a elektřiny. Také změny při zajišťování dlouhodobých dodavatelských smluv jsou považovány za významnou otázku.

Jak je zdůrazněno v závěrečné zprávě¹⁷ o šetření v odvětví energetiky, energetické trhy EU nefungují dobře, což brání plnému využití výhod liberalizace trhu s energií, a to i pokud jde o ceny.

Evropská rada uznala v Akčním plánu (2007–2009) energetické politiky pro Evropu¹⁸, že je potřebný nový soubor opatření pro vytvoření skutečně konkurenceschopného vnitřního trhu pro plyn a elektřinu, včetně účinného oddělení dodavatelských a výrobních činností od provozu sítě.

Aby byly tyto cíle politiky účinné, Komise přijala dne 19. září 2007 soubor legislativních návrhů, které mají zajistit skutečný a efektivní výběr dodavatele a zlepšit transparentnost trhu, včetně tvorby cen.

Jelikož mnohá zmíněná opatření budou potřebovat čas na to, aby se projevila viditelnými účinky v dotčených odvětvích, několik členských států zvažuje přechodná opatření, která by zajistila v odvětvích hutnictví zvýšenou předvídatelnost.

Kromě výše uvedených návrhů jsou důležitá tato opatření:

Opatření

1. Veřejné orgány by měly posoudit iniciativy týkající se spojené výroby elektřiny, dlouhodobých smluv a partnerství. Členské státy by si měly vyměňovat informace o možných řešeních a osvědčených postupech, které jsou v souladu s pravidly hospodářské soutěže a vnitřního trhu.
2. Komise poskytne vhodnou formou pokyny (včetně rozvoje judikatury) týkající se slučitelnosti dlouhodobých smluv o dodávce energie s právem Společenství.
3. Pro zvýšení energetické účinnosti bude Komise, v rámci programu pro konkurenceschopnost a inovace, spolu s odvětvím podporovat osvědčené postupy úspor energie v rámci odvětví hutnictví.

2.2. Politika životního prostředí

Změna klimatu

Jelikož odvětví hutnictví jsou velkými producenty CO₂, bude od nich požadován značný příspěvek ke zmírnění změny klimatu.

Tato odvětví musí dosáhnout vysoké výkonnosti v oblasti ochrany životního prostředí a energetické účinnosti, aniž by ztratila konkurenceschopnost. Není v zájmu Evropské unie, aby se výroba v budoucnu přesouvala do zemí s méně přísnými limity emisí (přesouvání zdrojů

¹⁷ Odvětvové šetření SEK(2006) 1724, s. 4.

¹⁸ Rada Evropské unie, 7224/07, závěry předsednictví ze dne 9. března 2007.

emisí CO₂), protože by to mělo nepříznivé environmentální a ekonomické dopady. Z tohoto důvodu soubor opatření Komise ze dne 23. ledna 2008, která se týkají boje proti změně klimatu a obnovitelných energií¹⁹, uznává specifickou situaci energeticky náročných odvětví a zabývá se jí. Tento soubor opatření stanoví jasná kritéria pro identifikaci energeticky náročných odvětví, která jsou vystavena riziku přesouvání zdrojů emisí CO₂. Komise určí odvětví nebo pododvětví, která do této kategorie spadají; těm budou přiděleny bezplatné povolenky až do výše 100 %, přičemž se zohlední nejúčinnější techniky; za přísných podmínek lze vzít v úvahu výrobní proces. V této souvislosti Komise posoudí, zda jsou odvětví hutnictví pro takové zacházení způsobilá. S ohledem na mezinárodní jednání týkající se celosvětové dohody o boji proti změně klimatu pro období po roce 2012 Komise dále posoudí situaci energeticky náročných odvětví a může navrhnout úpravy, zejména pokud jde o bezplatné přidělování povolenek nebo začlenění dovezených produktů do systému Společenství pro obchodování s emisemi.

Opatření v oblasti snižování emisí na mezinárodní úrovni mohou být stimulována odvětvovými dohodami založenými na odvětvově specifických podmínkách. Takové odvětvové dohody by měly vést k celosvětovému snížení emisí v takovém rozsahu, jaký je potřebný pro účinné řešení změny klimatu, měly by být sledovatelné a ověřitelné a měla by se na ně vztahovat závazná ujednání o jejich vymáhání.

Integrovaná prevence a omezování znečištění (IPPC)

Současný právní rámec EU o průmyslových emisích zahrnuje IPPC a takzvané „odvětvové směrnice“. V prosinci 2007 Komise předložila návrh přepracované směrnice o průmyslových emisích, který spojuje IPPC a související „odvětvové směrnice“. Navržený text posiluje úlohu „nejlepších dostupných technik“ (BAT) a „nově vznikajících technik“²⁰.

Požadavkům na povolení ve směrnici o IPPC vždy neodpovídají rovnocenné standardy ve třetích zemích.

Právní předpisy v oblasti odpadů

Aby se zlepšilo nakládání s odpady a poskytla se lepší právní jasnost a aby zároveň nedocházelo ke zbytečným správním nákladům a zpožděním, předložila Komise návrh změny rámcové směrnice o odpadech, o němž se nyní jedná v EP a Radě.

Návrh zahrnuje mechanismus pro vyjasnění toho, kdy odpad přestává být odpadem. Pro tento účel se předpokládá, že Komise by měla přijmout postupem projednávání ve výborech specifická kritéria založená na technických specifikacích.

REACH

Kovy sice spadají pod REACH, tyto látky však mají specifické vlastnosti, které vyžadují pozornost, včetně hodnocení kovů nacházejících se ve slitinách.

2.3. Normalizace

V odvětvích hutnictví hrají normy důležitou úlohu zejména v rámci směrnic o zadávání veřejných zakázek a stávají se důležitým nástrojem přístupu ke třetím trhům.

¹⁹ Zejména KOM(2008) 16 v konečném znění.

²⁰ KOM(2007) 844 v konečném znění.

Eurokódy jako evropské normy jsou celoevropské prostředky pro konstrukční návrh budov a inženýrských staveb a jako takové jsou životně důležité pro evropské odvětví stavebnictví a pro volný oběh konstrukčních kovových výrobků.

Opatření

4. Komise připraví opatření uvedená v jejím souboru opatření ze dne 23. ledna 2008, která se týkají boje proti změně klimatu a obnovitelných energií, pokud jde o energeticky náročná odvětví, zejména o určení odvětví nebo pododvětví, která jsou dotčena přesouváním zdrojů emisí CO₂, a odpovídajících přidělů povolenek. V této souvislosti Komise posoudí, zda jsou odvětví hutnictví pro takové zacházení způsobilá. S ohledem na mezinárodní jednání týkající se celosvětové dohody o boji proti změně klimatu pro období po roce 2012 Komise dále posoudí situaci energeticky náročných odvětví a může navrhnout úpravy, zejména pokud jde o bezplatné přidělování povolenek nebo začlenění dovezených produktů do systému Společenství pro obchodování s emisemi.

5. Komise společně se zainteresovanými subjekty a třetími zeměmi prozkoumá úlohu odvětvových dohod, které by měly vést k celosvětovému snížení emisí v takovém rozsahu, jaký je potřebný pro účinné řešení změny klimatu, měly by být sledovatelné a ověřitelné a měla by se na ně vztahovat závazná ujednání o jejich vymáhání. To bude zahrnovat metodiky osvědčených postupů týkající se sběru údajů a klíčových ukazatelů výkonnosti.

6. Ve vztahu k IPPC zajistí Komise užší návaznost mezi procesem vypracovávání referenčních dokumentů BAT (BREF), evropským rámcovým programem pro výzkum a programem pro konkurenceschopnost a inovace, aby se poskytla podpora pro nově vznikající techniky.

7. V oblasti právních předpisů týkajících se odpadů a v závislosti na završení legislativního procesu týkajícího se rámcové směrnice o odpadech bude Komise usilovat o to, aby se usnadnilo hospodárné využití kovového šrotu jako druhotné suroviny pro dané odvětví.

8. V kontextu REACH Komise v úzké spolupráci se zainteresovanými subjekty, Evropskou agenturou pro chemické látky a členskými státy vypracuje technické pokyny týkající se látek ve zvláštních případech.

9. Pokud jde o normalizaci, Komise bude s členskými státy hledat možnosti, jak prosazovat používání eurokódů²¹ týkajících se kovů a jak snížit nesrovnalosti ve způsobu, jakými se používají v EU.

2.4. Inovace, výzkum a vývoj a kvalifikace

Schopnost inovovat bude klíčová pro udržení konkurenceschopnosti. Od výzkumu a vývoje se očekává, že bude hrát důležitou úlohu na úrovni produktů a ve výrobních procesech.

Na úrovni produktů je inovace zásadní pro diverzifikaci konečného produktu. Různé kovy si silně konkurují mezi sebou a s ostatními materiály, jako jsou kombinované materiály, aby prokázaly svoji vyšší technickou a ekonomickou výkonnost.

²¹ V souladu s doporučením Komise 2003/887/ES ze dne 19. prosince 2003.

Co se týče výrobních procesů, současné technologie jsou relativně vyzrálé. Odvětví nicméně aktivně hledá novátorská technologická řešení. Například projekt „Šetření energie a extrémně nízké emise CO₂ u oceli“ (ULCOS) spojil 48 partnerů, aby se shromáždil dostatek finančních prostředků pro řešení problému snížení emisí v odvětví oceli o cílovou úroveň 50 %. První krok tohoto projektu má trvat do roku 2009 a druhý do roku 2014/15.

V rámci Technologické platformy pro ocel (ESTEP), která byla vytvořena v roce 2003, výrobci kovů spolupracují s konečnými uživateli a dodavateli zařízení při řešení nových výzev. Podobný přístup se používá pro Evropskou technologickou platformu pro udržitelné nerostné zdroje (ETP SMR), založenou v březnu 2005 pro zlepšení inovačních schopností, vývoj nových produktů a zvýšení efektivnosti a výnosu výrobních procesů, přičemž se snižují náklady a dopad na životní prostředí.

Odvětví hliníku vytvořilo Evropskou technologickou platformu pro hliník za účelem vývoje konzistentního přístupu k výzkumu a technologii.

Prostřednictvím 7. rámcového programu, programu Výzkumného fondu pro uhlí a ocel (RFCS) a nového programu pro konkurenceschopnost a inovace (CIP) a strukturálních fondů poskytuje EU čtyři hlavní nástroje pro spolufinancování činností v oblastech inovace, výzkumu a vývoje a kvalifikací.

Opatření

10. Odvětví by mělo upřednostnit činnosti v oblasti inovací a výzkumu, mimo jiné realizací významných dlouhodobých projektů (např. ULCOS) a plánů strategického výzkumu vyvinutých příslušnými evropskými technologickými platformami. Mělo by využít příležitostí dostupných prostřednictvím nástrojů Společenství a podporou mezinárodní spolupráce a zároveň věnovat dostatečnou pozornost záležitostem ochrany práv k duševnímu vlastnictví.

11. Členské státy, univerzity, výzkumná centra a odvětví by měly vyvinout vhodné strategie, včetně partnerství mezi evropskými zeměmi a s třetími zeměmi, aby se zvýšila dostupnost kvalifikací.

12. Členské státy a regiony se vyzývají k posílení inovace v odvětvích hutnictví a k podpoře politik transferu technologií v klastrech. To zahrnuje podporu pro inkubátory, transfer technologií, kvalifikace a počáteční financování subjektů vzešlých z oblasti výzkumu se zvláštním důrazem na pomoc malým a středním podnikům a inovačním začínajícím podnikům s vysokým růstovým potenciálem.

2.5. Vnější vztahy a obchodní politiky

Přístup k surovinám je pro evropský průmysl zásadní. Rada ve složení pro konkurenceschopnost na svém zasedání dne 21. května 2007 požádala Komisi, aby vyvinula konzistentní politický přístup k dodávkám surovin pro průmysl, zahrnující všechny příslušné politiky Společenství. Komise dá prioritu vytvoření rovných podmínek pro kovy a jejich suroviny ve své obchodní politice a v rámci svých vnějších vztahů s průmyslově vyspělými zeměmi i nově se rozvíjejícími ekonomikami²².

²² Viz také příloha, tabulka 3 a 5.

V minulých letech měly tendenci se šířit v rámci řady různých mechanismů rušivé postupy, jako jsou omezení vývozu, vývozní cla, selektivní vrácení DPH, subvence a další. Například Rusko uplatňuje na vývoz šrotu daně až do výše 50 %, Indie právě zavedla vývozní daň na železnou rudu, Čína neumožňuje zahraničním společnostem, aby měly většinový podíl v odvětvích, jako je ocel, a zavedla různé mechanismy, které omezují vývoz kovových surovin nebo poskytují vládní podporu na jejich nákup z vnějších zdrojů.

Takové postupy vytvářejí vážné těžkosti pro evropský průmysl a musí se řešit za použití všech dostupných nástrojů, včetně posíleného dialogu.

Na mezinárodní úrovni se na vrcholné schůzce G8 v rámci tématu surovin jednalo o situaci na světových trzích s komoditami a nedávném zvýšení cen a účastnické státy potvrdily svůj závazek podporovat volné, transparentní a otevřené trhy²³.

Opatření

13. Komise bude nadále používat všechny stávající nástroje k odstranění obchodních postupů porušujících mezinárodní obchodní dohody.

14. Komise bude v rámci mnohostranných a dvoustranných obchodních jednání pokračovat ve svém úsilí o to, aby nebyly uplatňovány vývozní daně u kovů a surovin.

15. Komise předloží v roce 2008 sdělení, které bude mít za cíl zlepšení podmínek pro udržitelný přístup k nerostům a druhotným surovinám na úrovni EU a na mezinárodní úrovni²⁴.

16. Komise bude udržovat úzký průmyslový dialog s klíčovými třetími zeměmi.

²³ Vrcholná schůzka G8 v roce 2007, prohlášení, shrnutí předsednictví, 8.6.2007.

²⁴ Veřejná konzultace http://ec.europa.eu/enterprise/newsroom/cf/itemlongdetail.cfm?item_id=1249